KENDELSE AFSAGT AF RETTENS PRÆSIDENT

29. november 1996 *

I sag T-179/96 R,

J. Antonissen, landmand, Giethem (Nederlandene), ved advokat E. H. Pijnacker Hordijk, Amsterdam, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat L. Frieden, 62, avenue Guillaume,

sagsøger,

mod

Rådet for Den Europæiske Union ved G. Houttuin, A.-M. Colaert og J.-P. Hix, Rådets Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos generaldirektør Bruno Eynard, Den Europæiske Investeringsbanks Direktorat for Juridiske Anliggender, 100, boulevard Konrad Adenauer,

og

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent Th. van Rijn som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgte,

* Processprog: nederlandsk.

angående en påstand om, at Det Europæiske Fællesskab tilpligtes foreløbigt at betale et beløb på 258 565,38 HFL med tillæg af rente 5% fra den 1. september 1996, og et beløb på 20 000 HFL pr. år fra indgivelsen af begæringen om foreløbige forholdsregler, og indtil der afsiges dom i hovedsagen,

har

PRÆSIDENTEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS
RET I FØRSTE INSTANS

afsagt følgende

Kendelse

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

1 Sagsøgeren, J. Antonissen, er svigersøn til og arving efter A. A. Herbrink, der boede i Giethem (Nederlandene). Herbrink var en SLOM-producent (Staking van de Levering van melk en zuivelprodukten en Omschakeling van het Melkveebestand, ophør med leverancer af mælk og mejeriprodukter og omstilling af malkekvægsbesætninger), der ikke markedsførte mælk eller mejeriprodukter i perioden 17. maj 1979 til 17. maj 1984 i henhold til en ikke-markedsføringsforpligtelse, som han havde indgået i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 1078/77 af 17. maj 1977 om indførelse af en præmieordning for ikke-markedsføring af mælk og mejeriprodukter og for omstilling af malkekvægsbesætninger (EFT L 131, s. 1), som ændret.

2 I forbindelse med udløbet af SLOM-forpligtelsen ansøgte Herbrink om en særlig referencemængde eller »mælkekvote« for 1984 i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 857/84 af 31. marts 1984 om almindelige regler for anvendelsen af den i artikel 5c i forordning (EØF) nr. 804/68 omhandlede afgift på mælk og mejeriprodukter (EFT L 90, s. 13), som netop var trådt i kraft på dette tidspunkt. De nederlandske myndigheder afslog ansøgningen med den begrundelse, at han ikke havde produceret mælk i referenceåret 1983.

3 Herbrink anlagde dengang sag til prøvelse af afslaget. Den kompetente nationale ret, College van Beroep voor het bedrijfsleven, udsatte sagen i afventen af, at Domstolen tog stilling til gyldigheden af forordning nr. 857/84, der ikke indeholdt bestemmelser om tildeling af referencemængder til de producenter, som havde påtaget sig en ikke-markedsføringsforpligtelse. Domstolen afsagde dom den 28. april 1988 (sag 120/86, Mulder, Sml. s. 2321).

4 Efter afsigelsen af denne dom udstyrede Herbrink i 1988 den nye bedrift, han havde forpagtet i mellemtiden, således at han kunne genoptage mælkeproduktionen. I juni 1989 anmodede Herbrink de nationale myndigheder om at få tildelt en specifik referencemængde. På dette tidspunkt påbegyndte Herbrink mælkeproduktionen i den nye bedrift, skønt han ikke havde fået tildelt en mælkekvote.

5 Ved afgørelse af 2. februar 1990 afslog de nationale myndigheder Herbrink's kvoteansøgning. Under henvisning til artikel 3a, stk. 1, i Kommissionens forordning (EØF) nr. 1546/88 af 3. juni 1988 om gennemførelsesbestemmelserne for den tillægsafgift, der er omhandlet i artikel 5c i forordning (EØF) nr. 804/68 (EFT L 139, s. 12), anførte de nationale myndigheder, at Herbrink ikke havde ret til en specifik referencemængde, fordi tildelingen af en sådan mængde til en SLOM-producent forudsatte, at ansøgeren endnu helt eller delvist disponerede over sin oprindelige SLOM-bedrift. Herbrink opfyldte ikke denne betingelse.

6 Herbrink anlagde på ny sag ved College van Beroep voor het bedrijfsleven til prøvelse af dette afslag. Retten forelagde Domstolen flere præjudicielle spørgsmål, som især drejede sig om det krav, der bl.a. følger af artikel 3a, stk. 1, i forordning nr. 1546/88, hvorefter SLOM-producenter, der ønsker at opnå en specifik referencemængde, skal bevise, at de endnu helt eller delvis driver den samme bedrift, som de drev på det tidspunkt, hvor deres anmodning om en SLOM-præmie blev imødekommet.

7 Domstolen har i dom afsagt den 27. januar 1994 (sag C-98/91, Herbrink, Sml. I, s. 223) ikke erklæret den pågældende fællesskabsbestemmelse ugyldig, idet den fortolkede bestemmelsen således, at den ikke er til hinder for, at en SLOM-producent, også efter udløbet af hans forpagtningsaftale, får tildelt en specifik referencemængde, såfremt han har til hensigt at fortsætte mælkeproduktionen.

8 Under den fortsatte behandling af sagen ved College van Beroep voor het bedrijfsleven fastholdt de nationale myndigheder deres snævre fortolkning af betingelserne for tildeling af en specifik referencemængde og gjorde ikke brug af den i artikel 7, stk. 4, i forordning nr. 857/84 indeholdte beføjelse. På dette grundlag fastholdt myndighederne, at Herbrink ikke havde krav på en specifik referencemængde.

9 College van Beroep voor het bedrijfsleven tilsluttede sig de nationale myndigheders opfattelse. Ved afgørelse af 14. maj 1996 blev Herbrink's appel forkastet. Da College van Beroep voor het bedrijfsleven's afgørelse ikke kan appelleres, er afgørelsen af 2. februar 1990 vedrørende afslaget på at tildele Herbrink en specifik referencemængde dermed blevet endelig.

10 På grundlag af denne afgørelse skal der således erlægges tillægsafgift af den mælk, der er produceret på Herbrink's bedrift siden udløbet af hans SLOM-forpligtelse. Tillægsafgiften skal betales til det mejeri, hvortil mælken er leveret.

11 Fra 1988 drev Herbrink sin bedrift sammen med sagsøgeren i form af en sammenslutning uden retsevne. I 1995 døde Herbrink, hvorefter sagsøgeren videreførte bedriften alene. Mejeriet Salland BV, hvortil Herbrink, sammenslutningen Herbrink-Antonissen og sagsøgeren har leveret mælk siden midten af 1989, har imidlertid meddelt, at det har til hensigt i løbet af kort tid at inddrive den tillægsafgift, der skyldes for mejeriåret 1989/90 og de følgende år.

12 Den 25. juli 1996 modtog sagsøgeren en skrivelse fra mejeriet Salland, hvoraf det fremgår, at han skylder mejeriet 258 565,38 HFL som tillægsafgift. Sagsøgeren fik en frist til den 31. august 1996 til at indbetale beløbet. Mejeriet kræver også lovmæssig rente af det skyldige beløb med 5% p.a. fra den 1. juli 1996. I skrivelse af 30. oktober 1996 meddelte mejeriet sagsøgeren, at sagen ville blive overgivet til retslig inkasso, såfremt han ikke indbetalte beløbet senest den 1. december 1996.

13 Sagsøgeren er ude af stand til at betale det skyldige beløb og frygter, at mejeriet ikke er rede til at tage hensyn til de særlige omstændigheder, hvori han befinder sig, ved at eftergive kravet eller give ham henstand.

14 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 11. november 1996 har sagsøgeren nedlagt følgende påstande:

a) Det fastslås, at Fællesskabet er forpligtet til at erstatte sagsøgeren det tab, han har lidt og vil lide som følge af, at sagsøgeren, henholdsvis A. A. Herbrink, fra hvem sagsøgeren afleder sin ret, efter at den ikke-markedsføringsforpligtelse, Herbrink havde påtaget sig, jf. Rådets forordning (EØF) nr. 1078/77 af 17. maj

1977, ophørte pr. 17. maj 1984, er blevet nægtet en repræsentativ referencemængde alene med den begrundelse, at sagsøgeren, henholdsvis Herbrink, siden 1987 af grunde, der ikke kan tilregnes dem, ikke længere helt eller delvis har rådet over den bedrift, hvor Herbrink producerede mælk, før han påtog sig ikke-markedsføringsforpligtelsen.

b) Fællesskabet tilpligtes at betale sagsøgeren 258 565,38 HFL, hvilket svarer til den tillægsafgift, som sagsøgeren, henholdsvis den sammenslutning, sagsøgeren er tilsluttet, skal betale for mælk, der er produceret efter ophøret af ikke-markedsføringsforpligtelsen (dvs. produktionen i mejeriårene 1989/90 til og med 1995/96), med tillæg af den rente af beløbet, som kan kræves betalt af dem, der kan afkræve sagsøgeren tillægsafgiften (dvs. 5% fra den 1.9.1996).

c) Fællesskabet tilpligtes at betale sagsøgeren 58 695 HFL (dvs. det beløb, der følger af forordning (EØF) nr. 2187/93 med hensyn til de perioder, der ligger efter ophøret af ikke-markedsføringsforpligtelsen, og hvori sagsøgeren, henholdsvis Herbrink, ikke producerede mælk, med tillæg af morarente fra tidspunktet for skadens indtræden indtil afsigelsen af dommen i Mulder II-sagen (dom af 19.5.1992, forenede sager C-104/89 og C-37/90, Mulder m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. I, s. 3061)), med tillæg af rente 8% p.a. fra den 19. maj 1992 indtil endelig betaling, således som det følger af Mulder II-dommen.

d) Fællesskabet tilpligtes at betale sagsøgeren 180 322,20 HFL, hvilket udgør udgifterne ved køb af en erstatningsreferencemængde svarende til den referencemængde, sagsøgeren ville have krav på i henhold til artikel 3a i forordning (EØF) nr. 857/84, hvis han på nuværende tidspunkt stadig rådede over den bedrift, for hvilken Herbrink i 1979 påtog sig ikke-markedsføringsforpligtelsen.

e) Fællesskabet tilpligtes at betale sagens omkostninger.

15 I begæring om foreløbige forholdsregler, der er indgivet til Rettens Justitskontor den 11. november 1996, har sagsøgeren dernæst i henhold til traktatens artikel 186 nedlagt følgende påstande:

a) Fællesskabet tilpligtes foreløbigt at betale sagsøgeren et beløb på 258 565,38 HFL med tillæg af rente 5% (dvs. den lovmæssige rente i Nederlandene) fra den 1. september 1996 med henblik på betaling af det beløb, sagsøgeren skylder Salland BV, dvs. det mejeri, hvortil sagsøgeren skal betale tillægsafgift.

b) Fællesskabet tilpligtes at betale sagsøgeren et beløb på 20 000 HFL pr. år fra indgivelsen af begæringen om foreløbige forholdsregler, og indtil der afsiges dom i hovedsagen.

c) Der træffes afgørelse om sådanne forholdsregler, som Retten finder passende.

d) Fællesskabet tilpligtes at betale sagens omkostninger.

16 Rådet og Kommissionen har ved processkrift, der er indgivet til Rettens Justitskontor den 22. november 1996, i fællesskab fremsat skriftlige bemærkninger til begæringen om foreløbige forholdsregler.

17 Under hensyn til sagens akter har Retten fundet, at den er i besiddelse af alle de oplysninger, der er nødvendige for at kunne træffe afgørelse vedrørende begæringen om foreløbige forholdsregler, uden at det er fornødent, at procesdeltagerne fremsætter mundtlige bemærkninger.

Retlige bemærkninger

18 I henhold til traktatens artikel 186, jf. artikel 4 i Rådets afgørelse 88/591/EKSF, EØF, Euratom af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (EFT L 319, s. 1), som ændret ved Rådets afgørelse 93/350/Euratom, EKSF, EØF af 8. juni 1993 (EFT L 144, s. 21) og 94/149/EKSF, EF af 7. marts 1994 (EFT L 66, s. 29), kan Retten, hvis den skønner, at forholdene kræver det, foreskrive de nødvendige forholdsregler i sager, der er indbragt for den.

19 Det fastslås i artikel 104, stk. 1, andet afsnit, i Rettens procesreglement, at en begæring, der vedrører en af de foreløbige forholdsregler, som er omhandlet i traktatens artikel 186, kun kan antages til realitetsbehandling, hvis den hidrører fra en part i en sag, som verserer for Retten, og vedrører denne sag. I artikel 104, stk. 2, bestemmes, at begæringer om foreløbige forholdsregler skal angive de omstændigheder, der medfører uopsættelighed, og de faktiske og retlige grunde til, at den begærede forholdsregel umiddelbart forekommer berettiget. De begærede forholdsregler skal være af foreløbig art i den forstand, at de ikke må foregribe afgørelsen i hovedsagen (jf. kendelse afsagt af Rettens præsident den 3.6.1996, sag T-41/96, Bayer mod Kommissionen, Sml. II, s. 381, præmis 13).

20 I nærværende sag har sagsøgeren nedlagt påstand om, at Det Europæiske Fællesskab ved Rådet og Kommissionen dømmes til foreløbigt at betale ham et beløb på 258 565,38 HFL med tillæg af rente 5% fra den 1. september 1996, og et beløb på 20 000 HFL pr. år fra indgivelsen af begæringen om foreløbige forholdsregler, og indtil Retten afsiger dom i hovedsagen.

21 Det følger heraf, at formålet med begæringen er at opnå, at Retten træffer foreløbige forholdsregler i henhold til traktatens artikel 186, som sagsøgeren finder nødvendige på grund af de omstændigheder, han har gjort gældende.

22 For at kunne træffe afgørelse om en sådan begæring må det først undersøges, om de begærede forholdsregler faktisk er af foreløbig karakter.

De begærede forholdsreglers foreløbige karakter

Parternes argumenter

23 Sagsøgeren har anført, at de begærede foreløbige forholdsregler ikke foregriber den dom, som Retten skal afsige i hovedsagen. Han forsøger nemlig at undgå at blive erklæret konkurs, før Retten har afsagt dom i den erstatningssag, han har anlagt, og anmoder i denne sammenhæng om, at Fællesskabet dømmes til foreløbigt at betale ham et beløb på 258 565,38 HFL, samt et beløb på 20 000 HFL pr. år fra indgivelsen af begæringen om foreløbige forholdsregler, og indtil Retten har afsagt dom i hovedsagen, således at han får mulighed for at forpagte en mælkekvote og dermed fortsætte mælkeproduktionen.

24 Ifølge Antonissen »skal de begærede forholdsregler betragtes som et forskud i forhold til den krævede domfældelse« i hovedsagen. Selv om muligheden for at træffe en foreløbig forholdsregel i form af, at en del af den i hovedsagen krævede erstatning tilkendes en part foreløbigt, endnu ikke udtrykkeligt er forudset i fællesskabsretspraksis, er en sådan forholdsregel ikke uforenelig med betingelserne for og karakteren af proceduren for foreløbige forholdsregler. Sagsøgeren har anført, at det i nederlandsk ret er muligt foreløbigt at tilkende en delvis erstatning under sådanne omstændigheder. Det samme må gælde i fællesskabsretten, når en begæring om foreløbige forholdsregler er knyttet til et erstatningssøgsmål i henhold til traktatens artikel 215, stk. 2, som udtrykkeligt henviser til de retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer.

25 Rådet og Kommissionen har anført, at såfremt begæringen om foreløbige forholdsregler tages til følge, vil det være første gang, at der opnås en foreløbig betaling af et pengebeløb under en sag om foreløbige forholdsregler efter traktatens artikel 186. Efter deres opfattelse kan de begærede foreløbige forholdsregler ikke træffes, idet de foregriber afgørelsen i hovedsagen.

26 De sagsøgte institutioner henviser til, at den første påstand vedrører betaling af et beløb, der præcist svarer til beløbet i en af hovedsagens påstande. Såfremt denne påstand tages til følge som en foreløbig forholdsregel, betyder dette efter sagsøgtes opfattelse, at Rettens afgørelse i hovedsagen foregribes: Såfremt Retten måtte fastslå, at der ikke kan gives medhold i erstatningspåstanden, vil det være vanskeligt for Fællesskabet under hensyn til sagsøgerens økonomiske situation at kræve det udbetalte beløb tilbagebetalt. En foreløbig forholdsregel med et pålæg om at udbetale 258 565,38 HFL ville faktisk svare til en endelig afgørelse til fordel for sagsøgeren og hans kreditorer på fællesskabsbudgettets bekostning. En sådan forholdsregel vil således være uantagelig, fordi den forstyrrer ligevægten mellem sagens parter.

27 Såfremt der gives medhold i den anden begærede foreløbige forholdsregel, svarer dette også efter Rådets og Kommissionens opfattelse til en endelig afgørelse. Sagsøgeren kræver nemlig 20 000 HFL pr. år for at kunne forpagte en mælkekvote. Såfremt han ikke får medhold i hovedsagen, vil det være meget vanskeligt for Fællesskabet at få sagsøgeren til at tilbagebetale beløbet. En afgørelse, truffet af Retten, om at give sagsøgeren medhold i påstanden, vil således forstyrre ligevægten mellem sagens parter, idet en tilkendelse af de begærede foreløbige forholdsregler medfører, at Fællesskabet under alle omstændigheder og uafhængigt af udfaldet af erstatningssagen belastes med de krævede beløb. En sådan forholdsregel går ud over rammerne for de afgørelser, der kan træffes af Retten under en sag om foreløbige forholdsregler.

28 De sagsøgte institutioner fremhæver, at det er vildledende, således som sagsøgeren gør, at betegne de begærede foreløbige forholdsregler som forskud på den erstatning, der kræves i hovedsagen. Hvad angår betalingen af 258 565,38 HFL er den begærede foreløbige forholdsregel ikke et forskud, idet hovedsagen drejer sig om

nøjagtig det samme beløb. Hvad angår den anden begærede foreløbige forholdsregel, kan den heller ikke kvalificeres som forskud af den grund, at ydelsen af dette årlige beløb ikke på nogen måde formindsker det tilsvarende krav i hovedsagen.

Rettens bemærkninger

29 Det bemærkes, at de forholdsregler, der kan træffes afgørelse om efter traktatens artikel 185 og 186, alene har til formål under sagens behandling for Domstolen eller Retten at sikre en procesparts interesse i, at afgørelsen i hovedsagen ikke bliver illusorisk, idet den fratages sin praktiske betydning. Sådanne forholdsregler er således i henhold til Rettens procesreglement (artikel 107, stk. 3 og 4) foreløbige og ophører principielt med at have retsvirkninger ved afsigelsen af den endelige dom i sagen (jf. kendelse afsagt af Domstolens præsident den 17.5.1991, sag C-313/90 R, CIRFS m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 2557, præmis 23 og 24). Det følger heraf, at de ikke må foregribe »afgørelsen i hovedsagen, altså [ikke allerede afgøre] følgerne af den afgørelse, der senere skal træffes i hovedsagen« (jf. Domstolens kendelse af 20.7.1981, sag 206/81 R, Alvarez mod Parlamentet, Sml. s. 2187, præmis 6).

30 I den foreliggende sag har Antonissen i begæringen om foreløbige forholdsregler påstået Fællesskabet dømt til at betale ham et beløb på 258 565,38 HFL, som nøjagtig svarer til det beløb, han har påstået sig tilkendt i hovedsagen under punkt b), samt et beløb på 20 000 HFL pr. år, som han finder nødvendigt for at kunne forpagte en mælkekvote i det tidsrum, hvor hovedsagen verserer, dvs. et beløb, der udgør et forskud på en erstatning af et fremtidigt og usikkert tab. Disse forholdsregler foregriber behandlingen af hovedsagen, idet Retten i forbindelse med vurderingen af, om forholdsreglerne umiddelbart forekommer berettigede (fumus boni juris), skal tage stilling til, om Fællesskabet er ifaldet ansvar uden for kontraktforhold, og dernæst give medhold i en del af de påstande, der er nedlagt i hovedsagen — nemlig pålægge Fællesskabet at betale de krævede beløb — uden at sagen som sådan er undersøgt i forhold til traktatens artikel 215, stk. 2. En konstatering af, at Fællesskabet er ifaldet ansvar, og de dermed forbundne følger kan ikke ske på

grundlag af en fumus boni juris-vurdering, men skal foretages på grundlag af en endelig vurdering af de fremførte faktiske omstændigheder og søgsmålsgrunde, og nødvendiggør således en sagsbehandling, som sikrer overholdelsen af retten til kontradiktion for alle procesparter.

31 Det følger heraf, at betingelserne for at træffe de begærede foreløbige forholdsregler ikke er opfyldt. Den foreliggende begæring om foreløbige forholdsregler kan således ikke tages til følge, og det er herefter ikke nødvendigt at tage stilling til, om de anbringender og argumenter, som sagsøgeren har fremført til støtte for de begærede foreløbige forholdsregler, er berettigede.

Af disse grunde

bestemmer

RETTENS PRÆSIDENT

1) Begæringen om foreløbige forholdsregler tages ikke til følge.

2) Afgørelsen om sagens omkostninger udsættes.

Således bestemt i Luxembourg den 29. november 1996.

H. Jung — A. Saggio

Justitssekretær — Præsident